

Autor: Mariasun Landa Etxebeste
Il·lustrador: Arnal Ballester Arbonès
Traductor: Pau Joan Hernández i
de Fuenmayor

Col·lecció: El Vaixell de Vapor
Sèrie i número: Vermella, 124
ISBN: 84-661-0900-5
Pàgines: 64

Lectura adequada per a 6è d'Educació Primària i per a 1r cicle d'ESO

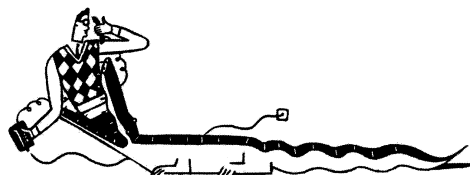
L'obra pot presentar dificultats a l'hora d'entendre els temes de què parla, ja que aquests s'exposen per mitjà de la metàfora, la paròdia i la ironia.

Relat fantàstic

Temes que tracta:

- Autoestima
- Sentiments i estats d'ànim
- Solitud i relacions humanes
- Subjectivitat i objectivitat
- Malaltia i salut

Un cocodril sota el llit

1

Aquesta obra va ser guardonada amb el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil 2003.

Argument

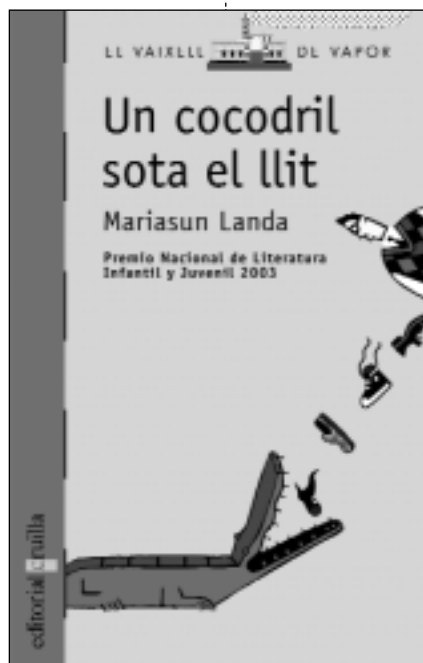
En J. J. és un noi solitari. No fa gaire que ha marxat del seu poble per instal·lar-se a la ciutat, on ha trobat feina en una sucursal bancària. Viu sol en un pis, i les seves relacions socials es limiten al tracte amb els companys de l'oficina i amb un veí. Un dia, però, es produeix un fet insòlit que trastoca completament no tan sols la monotonia de la seva existència, sinó també la percepció que té de la realitat, i que acabarà posant de manifest les seves mancances afectives: a sota el llit descobreix la presència inquietant d'un cocodril. Només en J. J. pot veure'l i tocar-lo, però el fet que la bèstia s'alimenti de sabates constata que no és una simple fantasia. El cocodril esde-

vé el Gran Secret d'en J. J., del qual s'avergonyeix i que li provoca una profunda angoixa. Quan finalment es decideix a exposar al metge el seu problema, descobreix amb estupor que és una malaltia molt comuna, motivada per l'aïllament i la necessitat de sentir-se estimat. La possibilitat de parlar amb altres persones sobre el que li passa obrirà la via cap a la curació i cap a una nova vida més feliç.

A través de la fantasia i amb un irònic sentit de l'humor, l'autora parla dels problemes, ben reals, que comporta la vida moderna: la incomunicació, les presses, la paradoxal solitud que pateixen els habitants de les grans ciutats.

L'autora i l'il·lustrador

2

Mariasun Landa

Va néixer l'any 1949 a Errenteria, Guipúscoa, i es va llicenciar a París en filosofia i lletres. Compagina la seva feina de professora a la Universitat del

País Basc amb la dedicació a la literatura, que va començar a conrear quan era molt jove. Col·labora en diverses publicacions periòdiques del País Basc, però sobretot és coneguda per la seva extensa producció de literatura infantil i juvenil. Els seus llibres, escrits en euskera, han estat traduïts a moltes llengües i han rebut diversos premis, com ara el Premi Euskadi de Literatura Infantil i Juvenil 1991, per *Alex*, i el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil 2003, per *Un cocodril sota el llit*. D'altra banda, *Els secrets de la Iholdi* (El Vaixell de Vapor, sèrie Taronja) va formar part de la Llista d'Honor de l'IBBY. Les obres de Mariasun Landa, tot i que van dirigides a un públic infantil i juvenil, sovint tracten de temes molt profunds.

Arnal Ballester

Nascut a Barcelona l'any 1955, va estudiar art a l'Escola Massana i a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, i es va llicenciar en història a la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva activitat com a dibuixant professional es va iniciar als anys setanta en l'àmbit de la premsa, col·laborant amb diaris i revistes com el *Diari de Barcelona*, *El Periódico*, *La Vanguardia*, *El Mundo*, *El País*, *Integral* o *Península*. A finals dels vuitanta va començar a publicar llibres il·lustrats. La sèrie *Els artístics casos d'en Fricandó* (1992-1996), que té l'objectiu d'acostar l'art contemporani als nens, va merèixer, entre altres guardons, el Premio Nacional del Ministerio de Cultura a les millors il·lustracions infantils i juvenils de l'any 1993. Ha fet, també, nombrosos cartells de publicitat institucional.

Activitats prèvies a la lectura

Per fotocopiar

8

1 Observa la il·lustració de la coberta i llegeix el resum de l'argument que hi ha a la contracoberta. A continuació, assenyala l'explicació de la malaltia que pateix en J. J. que més et convenci:

- a) En J. J. s'ha tornat boig i es pensa que els cocodrils mengen sabates.
- b) En J. J. té mania persecutòria i es defensa del cocodríl que l'empaita llançant-li sabates.
- c) En J. J. pateix un trastorn que li fa veure un cocodríl que menja sabates sota el seu llit.
- d) En J. J. somia cada nit que un cocodríl es fica sota el seu llit i se li menja les sabates.

2 Fulleja el llibre i prova de resumir l'argument del relat a partir de les il·lustracions que encapçal·len cada capítol:

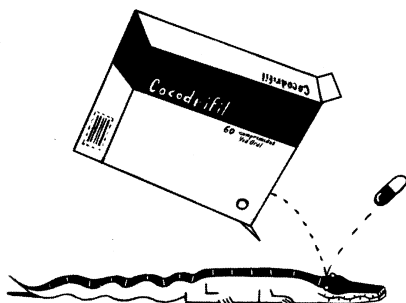
---

3 Subratlla el significat correcte de cada fragment destacat:

- a) En J. J. **és un jove administratiu d'una entitat bancària.**
dirigeix un banc, fa feines d'oficina en un banc
- b) L'Eulàlia **és l'empleada més veterana de la sucursal.**
és la que fa més anys que treballa a l'entitat, és la que té un càrrec més alt
- c) L'Helena **és la noia de pràctiques que han enviat de l'oficina central.**
completa el seu aprenentatge treballant, s'encarrega dels temes pràctics

4 Relaciona cada paraula amb el complement més adient i, a continuació, amb el significat que té l'expressió:

a) símptomes	secundaris	Producte desinfectat.
b) prospecte	asèptic	Especialista en medicina general.
c) efectes	d'una malaltia	Indicis d'un problema de salut.
d) metge	d'un medicament	Resultats no desitjats d'un medicament.
e) preparat	de capçalera	Fullet informatiu sobre un medicament.

- 5 Llegeix aquest passatge de la pàgina 23 del llibre i imagina els canvis que comportaria en la teva vida el fet que un cocodril s'instal·lés a viure sota el teu llit:

«No és gens fàcil posar un cocodril en la teva vida. Qui ho fa, es veu obligat a tot un seguit de canvis petits i grans. És com quan es tenen convidats, i quan el convidat és un cocodril, molt més.»

- 6 Crea paraules inventades inspirant-te en el model:

causa	malaltia	medicament	propietat del medicament
cocodril	cocodrilitis	Cocodrifil	anticocòtrop
colom			
gos			

- 7 Llegeix aquest passatge adaptat del llibre i pensa una malaltia real que manifesti els símptomes descrits. A continuació, compara el que se t'ha acudit amb el que han pensat els teus companys, i discuteix a classe el contingut del text:

«El Cocodrifil és eficaç en el tractament de malalties que cursin amb símptomes com angoixa, sentiment d'abandonament, desprotecció recalcitrant. El Cocodrifil està indicat en el tractament de necessitats agudes de relació, que sorgeixen en situacions d'aïllament i autogestió sexual. Està igualment indicat en estats en els quals hi ha dificultat de contacte interpersonal i de comunicació, trastorns de la il·lusió, agressivitat camuflada i inadaptacions existencials.»

Activitats durant la lectura

Per fotocopiar

10

- 8 Compara aquests textos, i indica quin dels dos expressa un raonament lògic. Justifica la teva resposta:

1

D'altra banda, en Zeferí tenia tres característiques que en J. J. va considerar molt apropiades per a aquest cas:

- A.- Estava acostumat a tractar amb animals; animals morts, sí, però animals, al cap i a la fi.
- B.- Per la seva manera de ser, podia entomar qualsevol sorpresa o ensurt, fins i tot si tenia forma de cocodril.
- C.- El motiu més important: en Zeferí era pràcticament l'únic amic que tenia a la ciutat.

2

Doncs els caimans són més llargs i els cocodrils més petits. A Cuba vaig veure el meu primer viver de cocodrils. N'hi havia que eren sota l'aigua, i només treien els ulls a la superfície. D'altres estaven endormiscats, els uns contra els altres, apilats entre el fang... Quina imatge tan bella!

- 9 Compara, ara, aquests textos que expliquen raonaments lògics d'en J. J., i assenyalat quin dels dos exposa les idees amb més claredat:

1

«Un cocodril no és un animal propi d'aquesta zona i aquest clima. D'acord. I això vol dir que ha vingut d'algun altre lloc. Per tant, la qüestió consisteix a conèixer la seva procedència...» En J. J. va continuar reflexionant amb una lògica implacable. En quin lloc d'allà a prop hi podia haver cocodrils? En cap. Si no era... És clar! Com era que no se li havia acudit abans? Aquell cocodril s'havia escapat d'algun zoològic!

2

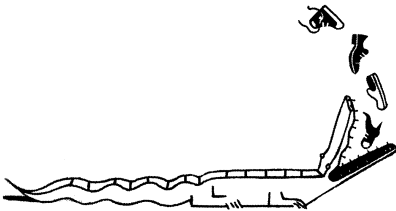
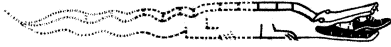
Es va adonar que aquell incident estava prenent un to del tot inesperat, el qual, ràpidament resumit en la seva ment, es podia transcriure així:

- 1.- Tenia un cocodril sota el llit.
- 2.- El cocodril menjava sabates.
- 3.- No s'havia escapat de cap zoològic.
- 4.- El cocodril era invisible per a tots els altres.

---

10 Escriu, a mesura que llegeixis el llibre, com interpretes aquestes il·lustracions:

---

11 Relaciona cada un d'aquests fragments amb l'actitud o el sentiment que et sembla que descriuen: *por, ironia, enamorament, vergonya, angoixa.*

- a) Doncs miri, ara que ho diu, potser sí que ens en falta un, de cocodril. És que aquí els donem festa els dissabtes i els diumenges, i n'hi ha que van de gresca i es queden voltant i fan tard.
_____
- b) Ja no tenia por, només una mena d'ofec interior al qual encara no era capaç de posar un nom. I una suor freda. I unes mans que tremolaven. _____
- c) En J. J. va sentir que les cames li feien figa quan l'Helena va clavar els seus ulls d'avellana en els seus. _____
- d) Es despertava sovint i sentia la necessitat de comprovar que el cocodril era al seu lloc.
_____
- e) En J. J. es va posar vermell com un pebrot en adonar-se dels ulls de l'Helena clavats en els seus peus. _____

12 Relaciona cada malaltia, real o imaginària, amb allò que afecta i l'especialista que la tracta:

a) conjuntivitis	gola	otorinolaringòleg
b) angines	autoestima	oftalmòleg
c) cocodrilitis	ulls	psicòleg

Activitats durant la lectura

- 13 Analitza, responent les preguntes que hi ha a continuació, per què resulta còmic aquest cartell que hi ha penjat a la porta del consultori mèdic:

DOCTOR CORRE-CUITA
De cinc minuts per a les onze
a cinc minuts per a dos quarts de dotze.

12

- a) Com t'imagines que és aquest metge després de llegir el cartell?

- b) Et sembla que deu ser un bon metge? Per què?

- c) Creus que el cartell seria igualment graciós si estigués redactat així?

DOCTOR PÉREZ
De cinc minuts per a les onze
a cinc minuts per a dos quarts de dotze.

DOCTOR CORRE-CUITA
D'onze a dos quarts de dotze.

- d) Què penses, doncs, que fa que el cartell resulti còmic?

- 14 Explica, quan hakis acabat de llegir l'episodi de la visita al metge, si consideres que aquest fa bé la seva feina o no. Raona la resposta:

Per fotocopiar

- 15 Llegeix aquesta adaptació del prospecte d'un medicament real, que anomenem amb el nom inventat de «Benfilox», i el de «Cocodrifil comprimits» de la pàgina 44, i fes l'activitat següent:

BENFILOX

El principi actiu és el paracetamol. Cada comprimit conté 650 mg de paracetamol. La resta de components (excipient) són cel·lulosa en pols, midó de blat de moro i diòxid de silici.

Què és Benfilox i per a què s'utilitza: Benfilox està indicat per al tractament simptomàtic del dolor d'intensitat lleu o moderada, com per exemple: dolors reumàtics, torticoli, mal de cap, dolors dentals, etc. Estats febrils i en les molèsties del refredat i la grip.

Com s'ha de prendre Benfilox: Adults i nens més grans de 15 anys: 1 comprimit cada 4-6 hores. La dosi màxima són 6 comprimits al dia.

No prengui Benfilox: Si ha experimentat una reacció al·lèrgica al paracetamol o a algun dels components de Benfilox.

Possibles efectes adversos: Benfilox pot produir malestar i reaccions al·lèrgiques.

Ús d'altres medicaments: Benfilox pot tenir interaccions amb els medicaments següents: anti-coagulants, anticonceptius i diurètics.

Vagi especialment amb compte: Si pateix alguna malaltia de fetge.

Embaràs: Si està embarassada, o creu que pot estar-ho, consulti el seu metge abans de prendre aquest medicament.

Si pren més Benfilox del compte: Ha d'acudir ràpidament a un centre mèdic, encara que no hi hagi símptomes. Els símptomes per sobredosi poden ser: vòmits, pèrdua de la gana i dolor abdominal.

Escriu al costat de cada enunciat del prospecte de Cocodrifil el del prospecte de Benfilox corresponent:

Composició: En el prospecte de Benfilox no hi ha cap enunciat que la introdueixi.

Indicacions: _____

Posologia: _____

Contraindicacions: _____

Efectes secundaris: _____

Incompatibilitats i interaccions: _____

Precaucions: _____

Intoxicació i el seu tractament: _____

Activitats després de la lectura

16 Relaciona per parelles els textos que expressen idees contradictòries. A continuació, classifica'ls a la casella que et sembli més adequada:

Per fotocopiar

14

1

–Vinc a demanar permís per no venir a la feina demà al matí. És que he d'anar a cal metge.

–Que estàs malalt, J.J.?

–Em sembla que són angines
–va mentir mentre encenia una cigarreta.

–I no et fa mal el tabac?

–El tabac? Ah, sí!...

2

En J. J. va tornar, ansiós, a mirar sota el llit. No, no era cap al·lucinació, el cocodril continuava allà. I era clar que se li estava menjant les sabates, perquè ja no quedava ni rastre de la que abans tenia entre les dents.

4

–Quina barbaritat! –va dir l'Helena escandalitzada–. Tens unes angines tremendes! Has d'anar a veure el metge de seguida. No tens febre? Estàs tremolant!

En J. J. va anar a seure al seu lloc i va intentar reprendre la feina. Impossible. Començava realment a sentir molèsties a la gola. I una mica de febre.

3

Allò del cocodril hauria de ser el seu gran secret, i quan va pensar això, es va adonar que el fet de no poder-ne parlar seria encara més dur que el mateix secret.

5

En acabat, en J. J. es va quedar a l'expectativa. Comprenia que explicar aquella història era com engegar una bomba de rellotgeria, i no sabia què passaria ara.

Però l'Helena no va fer cap cara rara. Al contrari.

–I què menja, el teu cocodril?
–li va preguntar de cop.

6

–Per tots els dimonis, pocapena! Quina broma és aquesta!

–Però, que no el veus, Zeferi?

–I què vols que vegi, cap de pardals! Aquí no hi ha res!

veritat-mentida	somni-realitat	solitud-companyia

17 Analitza l'evolució de la malaltia d'en J. J. ordenant-ne les etapes:

- Visita el metge, que li recepta un medicament. S'adona que està malalt.
- Quan finalment comparteix el seu secret, recupera les ganes de viure.
- 1 Veu un cocodril sota el seu llit.
- Sent un gran consol quan llegeix el prospecte del medicament.
- Descobreix que, el cocodril, només el pot veure ell i es desespera.

18 Expressa amb paraules el que diu l'Helena a en J. J. en aquesta il·lustració:

---

19 Explica com interpretes aquest passatge del final del llibre (p. 61):

«En J. J. es va sentir desil·lusionat. Sota el llit només hi havia una capa de pols i un munt de sabates, botes, sandàlies i sabatilles... [...] Arran de la paret, hi havia alguna cosa que es bellugava. S'hi va acostar: era una sargantana. Semblava perduda i desconcertada. L'Helena es va aixecar i va obrir la finestra. [...] la sargantana va córrer pel sòcol, va enfilem-se paret amunt amb gran habilitat, i en un tres i no res va desaparèixer per la finestra.»

---

20 Llegeix aquesta frase de l'autora del llibre i escriu el que et suggereix. Després comenta-ho amb els companys i companyes:

«Escriure és saber estar sol, una cosa que a ningú li resulta fàcil.»
